

REFLEXIONS DEL CATALÀ DE L'ANY

Deixeu-me donar les gràcies

Sóc feliç, tinc més amors dels que necessito, una família que no em mereixo i amics de debò

PASQUAL MARAGALL*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 4.04.08

Vull agrair molt sincerament, molt de debò, a tants ciutadans i ciutadanes com m'heu acompanyat aquests dies plens de premis i efusions, més deguts a l'aflicció que produeix a molts la meva malaltia, ho sé, que no pas a grans mèrits passats, puix que aquests ja m'han estat reconeguts en altres moments. I ho vull fer afegint a les meves paraules de la nit del Català de l'Any, tan bellament organitzada, com sabeu, per aquest diari i TV-3, que ens honoren últimament amb produccions de gran qualitat, les paraules que em vaig deixar al pap i guardar a la butxaca per no abusar de la paciència d'una nit que s'estava fent molt llarga i massa emotiva.

HE LLEGIT fa poc a Londres, en ocasió d'un viatge que hem fet amb la Diana convidats per l'arquitecte Richard Rogers per tal de contribuir al llançament del projecte Londres 2012 (l'any olímpic a la ciutat), que un famós —i, per tant, ric— novel·lista anglès, de nom Pritchett, ha decidit donar una pila de milions de lliures esterlines per a la recerca de l'Alzheimer, tot constatant que la proporció entre els diners destinats a combatre aquesta malaltia i els que es destinen a curar el càncer i les cardiopaties és de l'ordre de 3 a 30, essent així que l'amenaça d'una

epidèmia de la caiguda de la memòria és aterridora, puix que la vida s'allarga i s'allargarà encara més.

Diu Pritchett que altres malalties donen lloc a morts més dignes. I això em sembla important. No totes les morts són iguals.

El meu avi va morir dient: "¡Quina mort tan dolça!" i potser "¡amunt, amunt!". Li ho preguntaré a la meva cosina gran, Roser Maragall Garriga, que es recorda de tot, el que em fa pensar que, si algun factor hereditari m'ha estat adjudicat, deu ser més aviat per part de mare. En efecte, la mamà tenia, ja gran, certa dificultat a encertar el nom dels fills: en va tenir vuit i de vegades deia dos o tres noms d'una tirada abans d'ensopegar amb el que buscava. Això al meu pare no li passava.

Doncs bé, la meva mare va morir d'un atac al cor, una cardiopatia evident i del tot previsible, lenta i suau però definitiva. Només un dels set germans que quedàvem vius, una germana, va dir: "No l'opereu". El metge havia dit que no hi havia remei. El cor havia petat. Hi havia una possibilitat sobre cent o mil de salvar-la. I vam decidir per gran majoria operar-la.

No vam poder veure com s'apagava lentament. Hauria estat probablement una mort tan dolça com el seu somriure, que no puc oblidar. Va morir al quiròfan i ens ho van notificar. Punt.

¿Per què no deixem morir la gent tranquil·lament?

JO NO TINC gens de ganes de morir-me. Penso donar encara bastanta guerra. Però que no m'allarguin la vida innecessàriament. M'ha agradat aquesta dona desfigurada que ha decidit no conviure amb una malaltia que feia d'ella una altra persona que no era pas ella.

Entenc que la religió ha fet molt per acompanyar els moribunds i les seves famílies en el moment més difícil de la vida, que és quan aquesta s'acaba. L'exemple del meu avi és conegut. Però fins i tot ell deia: "Si aquest món és tan bell, Senyor, ¿què més em podeu dar?". No volia un altre cel que aquell cel clar de Sant Gervasi. Si les coses d'aquest món eren tan belles i Déu li havia donat els ulls per a elles, ¿què més podia voler?, protestava.

No convertim la mort en un pou negre. No ho és. És el final de la vida. Que sigui digna, això és el que compta. Que no la decideixi ningú per nosaltres, com passa en les guerres i els crims.

ENS ACOSTEM a un món més humà --us ho aviso--, en què la mort no ha de ser una tragèdia ni la vida una imposició.

Però tornant a la prosa de la vida de cada dia, sapiguen que sóc feliç, que tinc més amors dels que necessito, una família que no em mereixo, perquè no sempre he estat ni estaré a l'alçada de la felicitat que m'ha donat, i amics de debò, alguns de molt propers, i molts, moltíssims, d'immerescuts.

Això és tot el que us volia dir: mercès.

* Expresident de la Generalitat.